

ספר ג

תוצאת התר

הנצינים נראי בארץ עת הזמיר
הגיע וקול התור נשמע בארצנו

(שיר השירים)

הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

טובים מאורות

מכתב

מאת הרב

רבי יעקב משה חרל"פ שליט"א

עיה"ק ירושלים ת"ז

אלול התר"פ

טובים מאורות

מכתב

מאת הרב

רבי יעקב משה חרל"פ שליט"א

יוצא לאור על ידי

אייזיק בן-טובים

ע"ה"ק ירושלם תוכני"א

אלול התר"פ דפוס לונדון

כי שפתי כהן ישמרו דעת
ותורה יבקשו מפיהו

כשבא לידי הספר „אורות" של רבנו הכהן הגדול איש
האשכולות פאר דורנו רבי **אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א**.
ובעינתי בו בשום לב, מצאתי בפרקים אחדים, סבטאים ורעיונות
בקיצור, הנותנים מקום לבקורת, וביהוד הפירק ליד שבאורות התחיה
ואף כי תליתי את הספקות האלו כי בעצמי, לקוצר המשיג ועומק
המושג, בכל זאת מאהכתי שאני אוהב את איש המופת, ומשמחתי
שאני שמח בו, ושותה בצמא את כל דבריו היוצאים מפה קדוש
מפיק מרגליות ופנינים, לא אביתי להשאיר בלבי שאלות בלי
פתרון, וחפצתי לפנות לרבנו, אך כאשר לא היה אז בירושלם
ולא ידעתי יום שובו, ולא יכולתי להבליג על הפיץ לבי לברר
וללבן הדברים, פניתי בזה לאחר מסקורכו אשר הודו עליו הרב
. . . . **רבי יעקב משה חרל"פ שליט"א**, ונתכברתי ממנו
בתשובה ארוכה, דברים יקרים ונשגבים, היוצאים מתוך תוכה של
נשמתו המהורה, שהניחו את דעתי, ואחשוב לא לטותר לפרסם
את התשובה הזאת, שהיא אור יקרות לדברי רבנו שליט"א
ואני שמח כי נתגלגל זכות על ידי להפיץ החוצה דברים
נשגבים כאלה, קטני הכמות ורבי האיכות,

עבד נרצע וכפוף לרבנו ותלמידיהו

אייזיק בן-טובים

יום ב' אלול תר"פ ב' שופטים. פעה"ק ירושלים תובב"א

כח"ט ואורך ימים ושנים טובים ונעימים
לכבוד מעלת הרה"ג החכם הנעלה
מרה"ה אייזיק בן טובים הי"ו.

מכתבו הארוך והנכבד הגיעני, ומפני שכונתו נכרת
שהיא רצויה וטהורה, ראיתי למלאות רצוני ולהעמידו
על האמת, להבין סוד קדושים, ולהנותו מהאורה,
בעזרת יוצר המאורות ב"ה, ובשועתו אבטח, כי
דברי הקצרים והמעטים, יספיקו ללב טהור כמע"כ
נ"י, לכלכלם כמשפט, למצוא על ידם טוב מעם
ודעת, ביסוד מהלכנו, בנועם ד' אשר עלינו.

הזכות היותר גדולה והיותר מקיפה שבכל היקום וכל הנמצא
בו, הוא זכות אושר יפוי-הבה של הבחירה, כל עליה וירידה וגם
עצם קיום כל היש, הכל נידון עפ"י שפעת ד' הננוזה בבחירה,
„כל מעשה בראשית לדעתן נבראו". הבחירה היא אחת היצירות
היותר נפלאות בכל היקום, והיא היא גולת הכותרת שלו. האדם
אשר בכה בחירתו בוחר בטוב או ברע, בוחר גם בעצם החיים.
„החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען
יתחיה אתה וזרעך". וכן הוא בכל היקום והמצוי, בלא רצון

בחירוי להיותו—אין הויה ומציאות, כנסת ישראל ברוב פליאות קדושתה האלהית היא היא המיועדת מאז להנהיג את כל גנוי הבחירה, ובשביל כך, ישראל הם הם יסודי העולם ומקומי כל היקום „לאנברא העולם אלא בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית“ „אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא ישתיו“: לא דוקא שערך המעמד של המצוי, עליתו וברכתו, או ירידתו וקללתו, התרחבותו או התמעטותו, הוא שתלוי בבחירתם הטהורה של ישראל, אלא שגם עצם המציאות וההעדר של כל היקום נתלה בהם „ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיהך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה“: עצם ההיים של כל היקום הם הם עצמם גם שפעת הבחירה,

טעות יסודית היא המהשבה, שעצם קיומן של הטוב והרע הם פהוין לחוג האדם, ובסודם לא תבוא הבחירה, וכי היא נתונה רק במה לבחר בזה או בזה ולא בדבר המצאתו, אלא שבאמת גבול זכותה של הבחירה הוא הרבה יותר גדול ויותר רחב מזה, שגם בדבר עצם קיומן ומציאת המשכתן, יש להבחירה זכות שלטת, וכל תוכן מנטתנו הוא אך להוסיף ולהגביר רצונות לטוב כדי להמציא את הטוב ולשכללו ולתת לו קיום נצחי, ולשלו ולבטל כל רצון ונטיה למה שהוא היפך הטוב, כדי לשלול את כל קיום המציאות של הרע בלי להשאיר לו שם ושארית. כשאנו רואים פגמים במעשים, אנו מכירים מזה שפגמי הרצון קודמים להם, שאלמלא היה הרצון נפגם לרצות בהרע וכל המסתעף מסגנון, לא היה כל מציאות למה כי בלא בחירה אין דבר.—בלי הדרכה ישרה לזיכוך הרצון, ההתאוננות על המעשים ועל מהינות הקודש שנפרצו, אינם מועילים מאומה, כי כל עוד שיש פגם דק בהרצון מוכרח הוא להביא התהוללות של רשע והתחדשותם, ואי אפשר לירד לחייהם ולהגאל מהם בלתי רק ע"י ההסתגלות העדינה לזקק

ולזכך את הרצון שיהיה כזה מזוקק, וך ונקי מכל כחות וחלישות של התרצות מרעלה, ולהבין היטב בהקפה נכונה את חולשתו של הרע ביסודו, שעם כל התגברותו אינו מניע להיות בכלל מציאות אמת, לא רק בעתיד כ"א גם כהנה, ואיננו אלא דמיון שוא ונכזב, כל עוד שתהיה ההתייחסות אל הרע, יהם של מציאות.

אפי' אם רק כציור, אי אפשר עכ"פ להרצון להשתחרר ממנו שלא ירצה בו, אם בנלוי אם בהעלם, ולהיפך, כל מה שישללו ממנו את המציאות, יותר מזדכך הרצון, זה הכלל: למה שאינו במציאות, אין רצון, ולכל מה שיש במציאות, מוכרח שיהיה לו רצון ולרצות בו, ואף גם הודאה במציאות מסבכת לה רצון, ושוב הרצון הזה הוא ג"כ מחולל, הציוי הראשון שנצטוו אדם הראשון היה "מכל עין הן אכל תאכל וסעין הדעת טוב ורע אשר בתוך הן לא תאכל כי ביום אכלך ממנו מות תמות", לאמר, שלא לירד לכלל הידיעה של מציאות רע כי גם רק הידיעה וההצטיירות ממציאותן כבר היא סם המות לחולל את כל הרעות ותולדותיהן, ובשביל שגדול ונשגב הוא מאד ערבה של כנסת ישראל,

ושחיה רק היא, המיועדת לנצח את כל רע ולהעמיד את כל היקום והיצור על מעמד הטוב והעדן, על כן אין בנפשם של ישראל שום ציור החלטי להרע, ותמיד לעד ולעולם בלי הפסק, נפשם עורגת ובוספת למלוי האדיאל הנשגב של "וכל הרשעה כולה בעשן חבלה כי תעביר ממשלת זרן מן הארץ", מה שלא כן הוא בשאר אומות שעם כל עמלם שיעמלו להתקומם על הרע, לא יועילו, ומעלים הרס בידיהם, עכ"פ בהסובן הכללי שלהם, מפני שהם, מפנימית השכבת נפשם אינם יכולים בשום אופן להשתחרר מציור מציאות החלטי להרע והכיעור, וכל המלים אשר ישמיעו בכ"א לה מפיחם ומלבבם בניגוד להם, אינו אלא גנוב אצלם מארץ העברים, ובשום אופן לא מקורי, ועל כן גם בעתיד יהיו עניניהם תלויות רק לישראל עם קדושו, שיתקנו עולם במלכות

שדי וכל בני בשר יקראו בשמו ולהפנות אליו כל רשעי ארץ, והלכו גוים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ד' ואל בית אלהי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלים".

הציור הרהוק של העתיד לבד, הנובע ישר מעמקי נשמתנו, אעפ"י שמועיל הרבה להבנעת הרע, אינו מספיק עדיין לביטול הרע ואפסותו. ואם אנו ננשים להכשיר את עצמנו להגיע לידי השלמות המוחלטת, אי אפשר לנו לסמוך על הציור של העתיד לבד, אבל אנו צריכים להשתחרר מהציור המציאותי של הרע גם בהוה, להכיר שגם עתה אין שום צד קיום מציאותי להרע ותולדותיו. כל עוד שיהיה בנו פחות או יותר ציור מציאות להרע, אפילו רק מציאות זמנה, מוכרח גם הוא לפגוע את הרצון ולהחשיכו באיזה ערך. התעודה היותר קדושה שלנו, היא לתקן ולהעלות את הזמן, שיהיה הוא עצמו ראוי ומלא את מה שהוא גם למעלה מן הזמן, וזה בא אמנם ע"י קידוש הזמנים בהחירת כל המצות בעתם ובזמנם, אבל דוקא שיהיה עם זה תצורה התרוממות המחשבה ותעופתה המעופפת בעולמיה הנצחיים שהם למעלה מכל מוסרות הגבול והזמן. וכל מה שהמחשבה יותר תזוכך ויותר תשתחרר שלא תמצא בחוגה מציאות של שפלים, גם של זמניים, ותדע ותכיר באפסיות הרע, יותר יתאפס הרע ויותר יוכר הכובת מהותו ויותרנהיש ונתקרב אל הימים הנצחיים האלהיים, שהננו מקוים לראות בהם קיומן של כל היעודים הטובים שהובטחו אלינו מפי ד' על יד נביאיו וחזויו. היו לנו ימים אשר כל יסוד הדרכת העבודה היה מכוון בדרך הפרסום רק אל הבנעת הרע והדכאתו לבד, ועל כן היו מסתפקים אז במדה מרובה בסדרי ההשתמשות של ציור בה העוז של הרע כי הוא גדול כהר ותקיף

מאד, למען להיות טובן תמיד לקרב ולהכין כוחות נגדיים לו, ואז אעפ"י שמצד הצדור הזה היה גם סכנה ברכה בעקבו לגרום לו כזה עצמו תקיפות והתעקשות, כב"ז כיון שבא זה מהמת גודל מהרת הכונה לעורר נקמת הרע והרשע, הנינה עליהם הצפיה של העתיד לחזק את סדרי הקדושה שלא יהיו נלקים כ"כ מן הרע, ונעזרו הרבה ברבוי הנזירות וההרחקה מסערת החיים והתפתחותן ומכל הכיעור והדומה לו, שבפי תנאי ומצבי החיים של אז, היו הימים ההם, מסוגלים לזה מאד. אבל אל לנו לשכוח שכל זה ה' בתור הוראת שעה בעת התגלגלותנו מדהי אל דהי, בגלות ובהיין לארץ, מקום טומאת אוריה וגושה של ארץ העמים, לפני התגלותו של התחלת בין המגולה שהוא נחירת ישראל לארץ ישראל לשם גאולה ובנין, שבשום אופן לא היינו יכולים אז להתרומם לידי המדרגה הגדולה של תעודתנו, לשרש כליל אחר הרע ולגלות בנצחון של קודש את האפס והאין שלו, והיינו שמהים עכ"פ בהגברת הטוב והכנעת הרע. אבל לא בן עתה שהננו שבים לארץ המדתנו, לשם תקומת גאולה, לנהלה זו שהי נשמות אור ארצה, ובכל נשימת ונשימה ששואפים בה מריחים את ריה הקודש ריה הקל תפוחין קדישן משה אשר ברכו ד', והננו עומדים על סף הגאולה, חשים וקרבנים ליום הגדול שהוא אשר עינינו תחונה משרים בהצדקת הקודש וקיום כל היעודים הנצחיים, אי אפשר להסתפק עוד בדרכי כבישה והכנעת הרע לבד, כי אם דוקא להבשיר את עצמנו גם לידי ההדרבה העליונה המביאה לידי בטולו של הרע ואפסיותו ולהשתחרר בשחרור גמור מכל מאסר וכלא, והיא היא ההבנה הכבירה המכרת את אפסיותו של הרע, לא רק בעתיד כ"א גם בהווה מעתה בואו חשבון, בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, איך נסלול לפנינו דרך בים מהלכנו, לכהד את מה שהחוש רואה גודל ההפקרות ביד רמה ורבוי פריקת עול, אי אפשר. אבל, גם להתחשב באלו כאלו יש למו מציאות חיובי עכ"פ לשעה, ג"כ אי אפשר ולא יתכן, מפני שבוה עצמו מגדילים ביותר את הסכנה, ובמה נתכוונן לקראת

העתיד לבטל את הרע ולאפסו לנשרי, למען נוכל גם עתה למעוס
 מטעם עין החיים, מעין עולם הבא, עלמא דהירו, עלמא דיובלא,
 החזרת ושבה אלינו ע"י החזרת בנים לנכולם והשיבה לארצנו
 להיות כל יושביה עליה, —דומה אני כי אם ננסה עצמנו, לשים אוזן
 קשבת, למח שאור ד' החדור בנשמתנו, מלחש אלינו, אז נוכח
 לדעת כי אין דרך אחר זולת להתסגר במסירה נאמנה,
 מכעית ורעננה, ביראת ד' מזורה, ובקדושת בשר ורוח, גם
 בעסקי הרהבת גנוי מחמדי סתרי תורתנו הקדושה, בהכשרה נכונה
 לשאב מהם מים זכים וטהורים, נהרי נחלי עדנים, להקיף ולהבין
 בהם את כל היצור וכל הנעשה בו, ואשר באמת החרעשה על
 זה איננה הרשה, ומאז ומעולם צווהו על זה גדולי קדושי הדורות
 בקול רעם הוצב להכות אש, להזהיר על הוב לסודם ושעל ידם
 יפקין מן גלותא ויתפטרון מן יצר הרע. לפי שע"י הרהבת אלה
 הלטודים הקדושים עפ"י התנאים הנזכרים, מתעלים לעמוד על
 סוד כל מגמות הרע, ולהכחידם, דוקא ע"י מה שלא יתנו להם
 שום הצטיירות של מציאות אף לא זמני, אלא פשוט מפני שמקיפים
 היטב את המהלכים הרוחניים להכירם כמו שהם באמת, שאין
 לבל מה שהוא היפך הקדושה והטוב, שום מציאות עצמי, ולית
 להו מגרמיהו כלום, ואינם אלא צללים קלים של הקדושה, שדרוש
 רק לפזרם ולהוסיף עליהם אורה. ומגמות הרע צלליהם של הקדושה,
 אינם אלא סימנים בעדנו לסמן לפנינו את מגמות הטוב
 והקדושה, ומיד שהננו מניעים להכרה זו, הננו מקלפים כזה את
 הצוניותם, ומגרשים אנו כזה את צלליהם, וניכר ונתברר ממילא
 שלילותם ואפסיותם, וכלים ונחרצים מן העולם. ובעבודת הקדש
 הלזו של גילוי מגמות הקדושה, שננסרים כזה כל הקליפות
 החיצונות, הננו נמלטים כיכל להין, אינם מתיחסים כלל עם הרע
 ואינם פונים לו כלל, אבל גם אינם נותנים לו שום הצטיירות של

מציאות, אף לפי שעה, ולא עוד אלא שאנו מוצאים גם את התועלת שמביאים המה בצלליהם שהוא כדי לתת ריוח להקדושה, כדורדיא לחמרא, שיחיה נאות יותר לקבלה, ונשללים בזה לגמרי כל מציאותם מצד הרע, והאומין להקדושה הולך ונתוסף הולך וגדול.

אלה המהלכים הנה הנם מהמנמות הקדושות של רבנו אור האורות שליט"א, אשר מאז הופיע אורו על שמי ארצנו הולך וקורא, 'לבו ונלכה באור ד', לעבוד בסוד אפיסת הרע לשרש אחר עזרש וניקתו ולהטרידו כליל וכן העולם, להכניס אהבה בלי מצרים לכל הקודש והנשגב, ושנאה מוחלטת—במובן הרבה יותר גדול מהרגיל—לכל מה שהוא נסיגה כל דהו מאור תורת אמת, ע"י החברה הבחירה, שאין למו כל מציאות, וכל מה שנתקד ללא מציאות אין רצון למו, ולגלות טמירין שבעומק הפין נשמת ישראל, גם באלה המעשים שלפי ראות העינים נאלחים ונתעבים המה. שאין זה רק מצד הצל, אבל מצד העצם, שהרעות צללים ממנו, הנה הוא נטיה גדולה ואמתית לגילוי אור ד', שהקליפה רק מקדמתו, וצרכים לנסרה ע"י הגילוי הזה עצמו.

מפשות באין בינה, להשוב שהכונה על המראה החיצון, טעות נכונה זו, יכולה לחולד רק מטיעות הלמוד בהכרת אפסיות הרע, וחושבים אותו למציאות, שכדאי להבינו גם בכשהוא לעצמו, אבל באמת מי שטעם אפילו אך במקצת מטיעם לשר השמן של עין החיים וזוהר אור ד', יודע ומכיר היטב, שמדה זוללה מאד היא, להתהקות על דבר שאינו במציאות. אבל יסוד הכונה הוא על הנטיה הפנימי שבכל מנחה, לגלות הפין הקדושה, לבלה ולהתם בזה את כל הצללים, למלא מקומם באור הבחיר של נוגה הצדק והקודש. ואין זה הליקת לחי להרשע הלילה, אלא אדרבא מכת לחי גדולה, מכה אנושה בלי המלה.

וסגולה מיוחדת היא, לדברים העומדים ברומו של עולם היוצאים מלב טהור וקדוש, שפועלים רק לטובה ולברכה, וגם לאלו שאינם מסוגלים עדיין לעמוד על סודן של דברים ולהבינם לאשורם, אינם גורמים חליה שום התרשלות. הפיפת הקדושה החופפת על כל הדברים הרוממים מגנת עליהם שיועילו ולא יזיקו, ואדרבה מעוררים לבונן צמאון קדוש לדבר ד', ולהבנם במעיל הקדושה להסתיר שמה מכל הצללים החצוניים. והבה יתירה נודעת לנו, עפ"י דרך הקדוש הלוה, להיות קשור ודבוק בערכם הקדוש של בנסת ישראל כולו. שכ"כ עמוק הוא הכאת השורש של הקדושה הפנימית, בבל אחד ואחד מישראל, עד שמבהיק ומאיר גם מבעד כל המסכים והחציצות, ואפילו מבעד אלו היותר גרועים ופחותים שלנו, מצד אור קדושת הכלל, החופין בהברה גם עליהם. ואם אמנם הועב עליהם צללים מסתירים ומכאיבים מכהוין, מאירים ומשמחים מכפנים. שעפ"י הבנה זו באמת לא נפלאה היא להבין עד כמה ראויים המה בית ישראל לשמש בנים אתם לד' אלהיכם" גם בעת שפלותם וירידתם. "בין כך ובין כך קרוים בנים", מפני שמצד פנימיותם הגם באמת כולם צדיקים, ראויים לתהלה ולתפארת, "ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשי ידי להתפאר". לא נכון הוא הדמיון שיש מקום לאהבת ישראל ודביקות בה, גם אם אינם מכינים את טהרת המהשבה היסודית שלהם, מעותמוחלטת היא זאת כל ציור פנים במחשבה הישראלית הפנימית, פוגם את החושב לרסק את מהשבתו לרסיסים ולעשותה בלתי פוריה כלל, וממילא להגמיכה ולהשפילה, ולרסק אותה מהכלל הנשגב של ישראל, ולשלול ממנה כל החוש של אהבת ישראל, אף להחלק מישראל שאינו מוצא בו שום דופי. המחשבה הישראלית הפנימית צריכים להבינה במהרתה האמיתית, שגם אותם האברים המדולדלים והמרוסקים אינם רסוקים אלא מכהוין, אבל לא מכפנים. בפנים אין שום

רסיקה אלא הכל תמים ושלם. ואיך אפשר להניע לידי החבנה הנעימה הזאת המוספת נעם והן על הוד גדולת נשמת ישראל, כשהבטת ההצונה מראה את ההיפך את הדלדול הגדול שנראה מבחוץ, ואיך אפשר להיות מרוצה מכלל ישראל! אם לא ע"י גילוי הטמירין של המנמה הפנימית שבכל התעוררות והתעוררות, שאעפ"י שמצד החוץ מדולדלת היא, אינה מניע רקבונה הלילה לבפנים, וחגילוי הזה ממה שמלפנים מן הקלעים, מתקן ממילא גם את הדלדול שמבחוץ, ואתם הדבקים בד' אלהיכם היים כולכם היום.

המהלך הנשגב הזה, לגלות מה שבפנים מפני שזה מרפא את מה שמבחוץ, הוא ג"כ המנמה של פרק ל"ד באורות התהיה. מי לא יודע את גודל הצורך וההכרח של הנבונה גם הנופנית להנעת הנבואה וענפיר, "אין הנבואה שורה אלא על גבור חכם עניו עשיר", ואנו שחננו קרואים להתעתר בחכשרה נכונה לידי מדינת רוח הקדש וגילוי אליהו אשר הננו מצפים תמיד בכל עת לקראת הופעתו בכל בחינות גילוייו "הנני שולח לכם את אלי' הנביא לפני בא יום ד' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", הננו נדרשים להיות שלמים בכל התנאים אחד מהם לא יחסר. נפלאה היא אמנם עבודת הקודש של מיתרי יחודים בעת דודים, מחדדי הקלא, שמעוררים את האהבה ע"י שירות ותשבחות שאמרן דוד מלך ישראל, ולהשפיע עלינו משפע עליון לאקמא שכינתא מעפרא דא כנסת ישראל, ולסגל אותנו אל ההקשנה הנסתרת של "קול דורי דופק פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נכלא מל קוצותי רסיסי לילה", אבל גם תנאי הנבונה אי אפשר שיחסר, כדי להכשיר את נופנו הנדבא והחלוש שישוב לאיתניותו, להיות גבור ורענן ודיאמיין לקבל את רוח הקדש, ולא להתבטל ולהתהרס, ולשחררו מקללת התוכחה

שנתקימה בגלות. ונתן ד' לך לב רנו וכליון עינים ודאבון נפש והיו הייך תלואים לך מנגד ופחדת לילה ויוסס ולא תאמין בחייד" שהיים מרורים כאלה הם המונעים היותר גדולים בעד כל השנה ועליה. ועל כן אנו רשאים להבין כמה יפה הוא מבהיין את המגמה שבהחפין הפנימי של התעמולה להעמיד בנים אמיצים לאומה, שמכיון שבא גם מצד התמסרות לכלל ישראל, היא מסמנת לנו את עון הגבורה גבורת הקודש של בשר ורוח, העומדת אחר כתלנו הכן בעדנו, וקוראת אלינו להתלבש בה ולחתאזר בהוד תפארתה, שנהיה גבורי כח עושי דברו, קלים מנשרים וגבורים מאריות לעשות רצון קוננו וחפין צורנו, לבסס את בית ישראל על אדמת קדשו בפליאות קודש תורתו, ובגבורת ימין עוזו. "עתה ידעתי כי הושיע ד' משיחו בגבורות ישע ימינו". ופרסום החפין הזה עצמו להמציא גבורה בישראל, מוסיף הוא גבורה לכל ישרי לב, כי עפ"י רוב עיקר הגורם לגבורה הוא החפין בגבורה, וכל התלבשות פנימית בגבורה מחזרה, מכשרת את הלב שתננה בו הכמה, וכל זה אפי' אם הוא רק מצד הפרט וק"ו אם הוא מצד הכלל, שכל עון ועצמה של העם מביאה לידי ברכת אלהים "נורא אלהים ממקדשיך אל ישראל הוא נותן עוז ורעצמות לעם ברוך אלהים", שזה באמת מעין הפעולה של היהודים העליונים, אלא שהיהודים מצד שהם מגיעים לעולם יותר נשגב, לא הי' בכחו של שר עשו לנגוע בהם, ונשארו בצביון קדושתם גם בצד חיצוניותם, והגבורה הניפנית שהיא מעולם יותר ירוד הוגעה בכף הירך, בכונה לרעה, לקעקע ביצתן של ישראל, על כן היא באמת לקיחה מאד מצד חיצוניותה, אבל כשתזרה השמש, דהיינו גילוי עומק החפין הפנימי, יתרפאו כל המהצים ויתפרדו כל פועלי און, ואור הגבורה תאזרנו חיל להבין סוד קדושים "אני בינה לי גבורה". וגם עתה לפני זריחת שמש גבורתנו, מה שנפעל מצד הקודש, שהוא מעצמות ישראל, פועל

מה שצריך, ומתעלה ומתברך כפי הנטיה הפנימית הסכנות ביסוד יצירת ההפין, כנודע דרכי העלאת הברורים. ומה שנפעל מצד הגמות והעביות שהם באמת מהורות לישראל, שנקלטו מהנכריות, נבלה ונתאבד, מתנונה והולך. וההבחנה העליונה היא מבחנת להפריד חלקי הטוב מחלקי הרע ולקבל את הטוב ולהנות ממנו מה שדרוש להנות ממנו. אבל מה הוא הנורם להפרידה הזאת, להעלאת המבורר והמובחר, ולהתחפה לידי הזיכך הגמור בכליל שלמותו. הלא הוא אך ההתקשרות המוחלטת ודביקות האמונה בקדושת נצחיותן של ישראל, בכל עת וזמן ובכל אופן וצורה, שלעולם לא יחליפם ד' הלילה באומה אחרת, אף לשעה, ותמיד שם ד' נקרא עליהם, "יענך ד' ביום צרה ישנכך שם אלהי יעקב" מפני שתמיד בקדושתן הן עומדים, "שע"י מסירה נאמנה וגדולה במשגב רוממותם, זוכים לחנות מאורותיהם אורות עולמים, ולעמוד על סוד הפציהם הפנימי, שהוא בעיקרו לשם יחוד ברכה וקדושה, ובתברכת בזה באמת קדושתן של ישראל, וכל טומאתן הולכות ונמחקות. וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ד' אלהיכם ואין עוד ולא יבושו עמי לעולם. והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בנים ובנותיכם וקניכם חלומות יחלמון בחוריכם חזיונות יראוונם על העבדים ועל השפחות בימים ההם אשפוך את רוחי" (יואל)

כשמציירים את קרבת הנאולה, הנם באמת קרובים אל הנאולה. ואי אפשר בשום אופן לצייר את קרבת הנאולה. כ"א ע"י ההכרה שראויים הם בית ישראל לנאולה. לא אך רק מצד שמצוה ללמד זכות. אלא מפני שבאמת ישראל קדושים הם ושארית ישראל לא יעשו עולה. —

קדושתן של ישראל, מצד חכלל שלהם, לא נפגם מעולם, והוא בזיקוק טהרו כמאז ומעולם. כל ההטאים והעיוותים הם רק

מצד הפרט ולא מצד הכלל. ואפי' אם אנו מוצאים כלל שלם שכולם נסנו אחר, צריכים לידע שגם זה אינו מצד הכלל, אלא שבהזדמנות נהכונו הרבה פרטים ביהר. אבל הכלל הקודש של כנסת ישראל, בהמוכן הפנימי של מושג הכלל שבישראל — אשר רק הקדושים שבארץ היותר נשגבים יכולים לעמוד על הגובה העליון של המושג הזה — מעולם לא חטא ומעולם לא נפגם במאומה, רק כשנחלשה ההתקשרות בהכלל בהמוכן האמתי נכשלו בהטאים ועיונות וסרו מאחרי ד' ותורתו, ועל כן כשמיניע תר התגלות צעדי הנאולה, ראשית התשובה היא לשוב ולהקיף את רגשי המושג הכלל הנעלם של ישראל, ולהתנצל לאט לאט מהפרטיות, שטמילא עפ"י זה כל החטאים והעיוותים הזדונים והשגגים יחדלו כליל, ולא יהיו עוד. וזהו התוכן המהיר שבהתעוררת הכלליות המתעורר עתה בכ"כ תוקף, לפי שהשורש הנשגב הזה של רגשת התשובה נהדר עמוק בלבבות כל ישראל, שכולם משתוקקים להתקרב אל כללם, לחפץ שיהיה כלל ישראל. וצדיקי הדור קדושי ישראל, צריכים להמשיך את הכלל הנעלם ההוא בתקיפות קדושתו ולהרחיבו בכל מרחבי החיים ולהפשיטו על כל הגוי כולו. וזה נ"ב בא ע"י גילוי המסיר ונעלם שבכל התעוררת שמתעוררת בכנסת ישראל מצד ההתמסרות אל כלל ישראל והרמת קרנו, להראות שמצד כלליותו אין בו נפתל ועקש, והכתמים הנראים מכהוין אינם אלא מצד הפרטיות, שעדנה לא נהנצלו מהם, והגילוי הזה עצמו הוא אחד מדרכי היקיצה הפנימית של הכלל המסיר והגבוה שלנו, להכשיר ע"י זה את כל ישראל לנאולה.

החדירה לכפנים, והשמה בהעתיד, ולהבליג על ידם על היגון ההוא, הן הן העבודות הקדושות שזורה עליהן הרבה משכיבי אור נשמתו של ר' עקיבה, שגם בעת שראו שועל יוצא מבית קדשי הקדשים, והתחילו כולן בוכים, ר' עקיבה

מִשְׁתַּק, לִפִּי שֶׁכֶּךָ הִיא הַמִּדָּה שֶׁהַחֹרֶבֶן וְהַהֶרֶם הֵן תְּמִיד מַעֲיִן הַתִּיקוֹן וְהַבְּנִיָּן, אֲלֵא שֶׁכֵּל זָמַן שֶׁהֵן עֲדִינָן בְּכָל־ל גַּלְמֵי הַדְּבָר, הֵנָּה בְּתֻמָּנָהּ שֶׁל הֹרֶבֶן וְהֶרֶם, תֵּלָה הַכְּתוּב נִבְּוֹאָתוֹ שֶׁל זְכָרִיָּה בְּנִבְּוֹאָתוֹ שֶׁל אֹרִיָּה וְר' עֲקִיבָה אֲשֶׁר גִּנִּיזָה אוֹצֵר נִשְׁמָתוֹ מֵרֹא דְמַחֲשָׁבָה, "שִׁחּוֹק כֵּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לִפְנֵי" הִנְעִלָה מִכָּל זָמַן, נִתְּבַטַּל אֲצִלוֹ, הַיְּגוֹן שֶׁל הַהוּה בְּהַשְׁמָחָה שֶׁל הַעֲתִיד, וְלֹא הִיָּה בְּכַח הַהוּה הָאֲרֵעִי וְהַעֹבֵר, לְהַחֲלִישׁ אֶף בְּמַעַט וְאִפִּי אֵךְ רַק לִזְמַן, אֵת הַעֲוֹנָה הַנִּפְלֵאָה שֶׁל הַעֲתִיד, הַנִּצְחִי וְהַקִּים. וְהַשִּׁחּוֹק הַזֶּה שֶׁל ר' עֲקִיבָה הוּא הוּא עֲצָמוֹ גַּם כּוֹס הַנְּחִמָּה אֲשֶׁר בֹּא בְּמִים קָרִים עַל נַפֶּשׁ עֵיפָה, לְהַמְתִּיק אֵת כָּל הַמְּרֻרֹת וְהַיְּגוֹנוֹת, וְלַהֲפֹכֵם לְטוֹבָה וְלִשְׂמָחָה, עַד שֶׁכּוֹס הַחֹדֶר לֹא וְאָמְרוּ: "עֲקִיבָה נִחְמַתְנוּ עֲקִיבָה נִחְמַתְנוּ". וּבְמִכּוֹן הַזֶּה הֵם גִּ"כ כָּל הַמַּחֲלָכִים הָאֲמִינִים שֶׁל עֲקִיבָה דְּמִשְׁחָא, שֶׁהַהֲרִיסוֹת הֵם גַּלְמֵי הַתִּיקִינִים, וְכָל אֵלֹו שֶׁהֵם מִמֵּדָתוֹ שֶׁל ר' עֲקִיבָה, מְבַלִּיגִים הֵמָּה עַל כָּל יְגוֹן, וּמִשְׁחָקִים וְשִׁשִּׁים בְּחֻמּוֹת הַפְּנִימִי. וְכָל תּוֹכֵן מִנְּמָתָם לְדַבֵּר עַל לֵב יִשְׂרָאֵל וּלְנַחֲמָם, וְלַהֲפֹךְ בֹּזֵה אֵת מְרִירוֹ לְמִתִּיק וְהַשּׁוֹכֵא לְנַחֲרָא. מְנַלָּה עֲמוּקוֹת מִנִּי הַשֶּׁךְ וְיֵצֵא לְאוֹר צְלָמוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי מֵרְפוּן: עֲקִיבָה עַלֶּיךָ הַכְּתוּב אוֹמֵר מִכִּי נִהְרֹת הִבֵּשׁ וְתַעֲלֹמָה יֵצֵא אוֹר, דְּבָרִים הַמְּסוּתָרִים מִבְּנֵי אָדָם הוֹצִיָּאם רַבִּי עֲקִיבָה לְאוֹרָהּ (אֲדָרָג פ"ו), אֲשִׁים מִחֶשֶׁךְ לְפָנֵיהֶם לְאוֹר וּמַעֲקִשִׁים לְמִישׁוֹר אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים עֲשִׂיתִים וְלֹא עֲזַבְתִּים. עֲשִׂיתִים כִּבְר לר' עֲקִיבָה וְהַבְּרִיּוֹ, הַצִּפִּיָּה הַעֲמוּקָה שֶׁל אִם רֵאִית דּוֹר מִחֶרֶף זְמַנְדָּךְ צִפָּה לְרַגְלוֹ שֶׁל מִשִּׁיָּה אֵינְנָה צִפִּיָּה בַּעֲלָמָא, אֲלֵא שֶׁהִיא עֲבוּדָה גְּדוּלָּה וְקְדוּשָׁה לְהַתְלַמֵּד אֶיךָ לְצִפּוֹת, בְּעֵין חוֹדֶרֶת אֶל פָּנִים הַפְּנִימִי שֶׁל כָּל דְּבַר וְדְּבַר, וְלַהֲצִלִּיפוֹ לְמַעֲלָה, לְשַׁלּוֹל אֵת כָּל הַחִירוֹף וְהַגִּידוּף הַחִיצוֹנִי, ע"י גִּלּוּי רֵן הַקִּילּוֹם הַפְּנִימִי, וְהַשִּׁחּוֹק הַקְּדוּשׁ הַזֶּה מִמֵּדָתוֹ שֶׁל ר' עֲקִיבָה, לֹא לְבַד שְׁאִינוֹ גּוֹרֵם חִלּוּלָה שׁוֹם וְהַתְּשׁוּלוֹת בַּחֲבוּבֵי קְדוּשַׁת הַמַּעֲשִׂים בְּכָל זְמִירוֹתָם וְדִקְדוּקָם.

אלא אדרבא, תוספות אומין והרבות חיווק הוא גורם.
 ור' עקיבה זה המשהק ושש בעת שרואים שועל יוצא מבית קדש
 הקדשים, הוא השש לעשות צדק בגילה, למסור נפשו על קלה
 כבהמורה, מקבל עליו עול מלכות שמים באהבה בעת
 שמסרקים בשרו במסרקאות של ברזל, ומיהר יחודו עד שיצתה
 נשמתו באחד, ומסר נפשו גם על נטילת ידים לסעודה
 גם בזמן שהוא פטור ע"פ דין כשהיה חבוש בבית האסורים, ואומר:
 "מוטב אמות מיתת עצמי ולא אעבור על דעת הברוי". וגדל
 התמסרות אמונתו בנצחונם של ישראל היא שעמדה לו מבלו
 לרפות ידיו מלעשות תושיה לר' ולתורתו, גם בהעתיים היותר
 מסוכנים, ובו בזמן שהמלכות גזרת גזירה על ישראל שלא יעסקו
 בתורה, מוצאים לר' עקיבה שמתקיל קהלות ברבים ועוסק בתורה.
 ובגדל אמתית הכרתו בהקילום הפנימי מתוך הגידוף החיצוני
 ולהיות שש ושמה על גדולתן של ישראל, ידע לגלות רוממות אשרם
 ותפארתם. שכל ימיהם אינו אלא המשך אויך של טהרה עליונה,
 שהם נמחרים ונצדפים כצדוף כסף. אמר ר' עקיבה "אשריכם
 ישראל לפנינו מי אתם מנחרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים".
 ורעת עתה טרם שמתגלה הנחמה המפולשה מבית ומבחוץ,
 קטגוריא בתלמידי חכמים, הללו בוכים והללו משחקים. אבל כי
 יגלה עלינו ד' מחרה את הנחמה השלמה לראות עין בעין בשובו
 את שבות עמו, יגל יעקב ישמה ישראל, ויקיים מה שכתוב: "עון
 וחרד לבושה ותשהק ליום אחרון".

אצלתי בזה דברים שיוכלו להשתמש בתור מבוא לאלו
 הפרקים שנתעורר עליהם מע"ב. ועוד דרוש לחוסוף כהנה וכהנה
 מבואים ארוכים ורחבים לשאר הפרקים, רזייההופעה, פלאי
 ההכמה, סחמדי האורות. — והשי"ת יתן ספיו דעת ותבונה להשכיל
 ע"ד אמת כדברו ביד גביו: "והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך
 יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, ובנו
 מסך הרבות עולם מוסדי דוד ודוד תקומם וקורא לך גורר פרי'
 משוכב נתיבות לשבת"

ידידו הדו"ש, מכרבו בכרכת השנים, המצפה לישועת ד' על עמו ונחלתו

חצער יעקב משה חרל"פ

ספרי תוצאת התר

ספר א : חד החיים הישראליים (מאמרים : מה חיינו.

החיים, אשרנו הוא מעוזנו, הרוממות והנדיבות,
הפול, האהבה והשמה, התורה והמצוה).

מאת **יעקב משה חרל"פ** עבד לעבדי ד' בקהלת
„שערי הסד“
תרע"ב

מחירו 2 שילינג

ספר ב. האשה עפי תורת ישראל בצירוף מאמר, הגל

ישראל הנלוה בתור הקדמה לספר הנ"ל, מאת **יחיאל**

מיכל מוקצינסקי התכן : פרק א) יצירת האשה

הכונתה והעדותה, פרק ב) האישית, פרק ג) איתור הווג בדעה
יבחיית, פרק ד) לזכות האשה, פרק ה) כבוד האשה, פרק ו)
כדושת עם הקדש, פרק ז) מדרגת האשה, פרק ח) דעת האשה,
פרק ט) נאמנות האשה, פרק י) השפעת האשה, פרק יא) האשה
בצביונות, פרק יב) סבס לשאלת האשה.

מחירו 3 שילינג

האדרססע

*Rabbi M. Mendl Porusch Schub for : Edition
„Hator“ Jerusalem (Palestine)*

ציץ הקדש חלק ראשון ביאורי הלכות שאלות ותשובות

בענינים שונים ובכמה מצות התלויות בארץ וחלק

אורח היום, מאת הנאון הצדיק ר' **יהושע צבי**

מיכל וצוק"ל. עם קונטרס אחרון ארוך

מאת **יעקב משה חרל"פ**. (תר"פ)

מחירו 10 שילינג

להשיג ע"י האדרסס : *Rabbi J. M. Charlap Jerusalem*
או ע"י אדרעססע של תוצאת התר הנ"ל.

כן אפשר להשיג ע"י אדרעססע הנ"ל. ספר זאת חקת התורה

ברור הלכה, ע"ד זכות הבחירה לנשים

הבי מאת **ישראל זאב מינצבערג**

מחיר חוברת זו בא"י 4 ג"מ ובהו"ל 1 שילינג.

אדרעססע של התוצאה

Rabbi M. Porusch Schub Jerusalem (Palestine)